

ОТЧЕТ

ДЕЙНОСТ НА СЛУЖЕБНИЯ КАБИНЕТ НА
МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА В ПЕРИОДА
12.05.2021 Г. – 15.09.2021 Г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на туризма

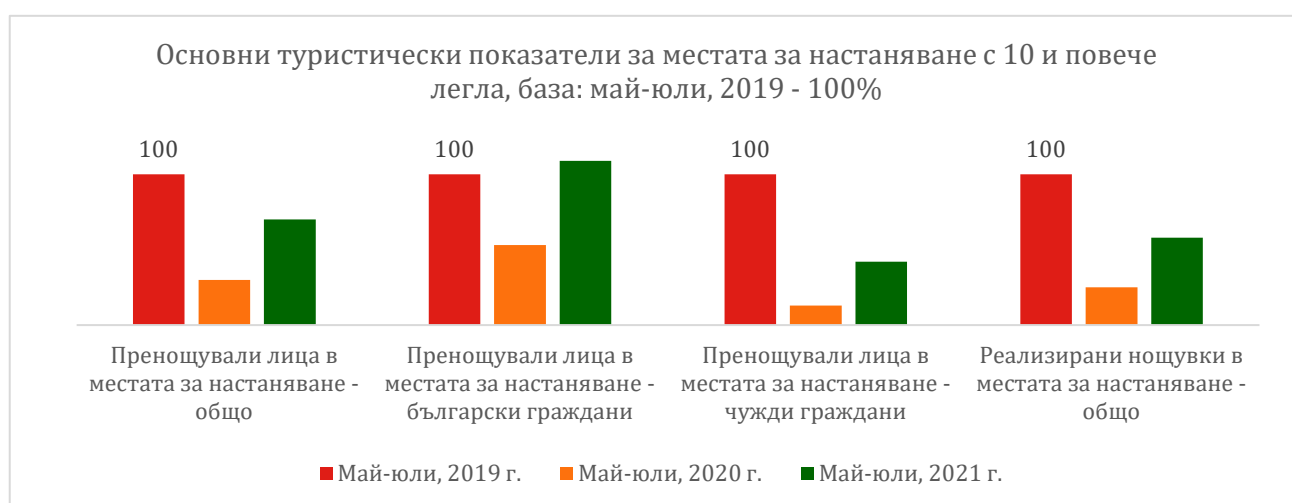
Мисия

Мисията на Министерството на туризма в служебния кабинет в периода 12.05.2021 – 15.09.2021 г. бе да възстанови жизнеспособността на туристическия сектор в България в условията на извънредна епидемична обстановка, извеждайки туризма като национален приоритет на правителството. Приоритетите и задачите, които си постави служебният кабинет на Министерството на туризма, са в съответствие с очертаните от служебното правителство – укрепване на държавността чрез почтеност, прозрачност и професионализъм. Те бяха осъществени чрез реализация на постигнатите договорености с бизнеса в резултат на диалога, с оглед осъществяване на прехода към 46-то Народно събрание и нормалното функциониране на държавата до следващото редовно правителство.

1. Важни и успешни положителни инициативи по време на мандата

Кризата, породена от Covid-19 повлия и **промени изцяло икономиката на пътувания и туризма**, включително засегна отношенията между държавите. Сектори, които зависят от човешкия контакт и взаимодействие, сред които туризмът, претърпяха големи сътресения и загуби както в световен мащаб, така и в България.

През периода май-август 2021 г. туристическият сектор в България успя да възвърне своята жизнеспособност и да засили своите позиции. За периода май-юли 2021 г. по данни на НСИ, туристопотокът достигна около 70% от равнището преди пандемията. Броят на реализираните нощувки в места за настаняване с 10 и повече легла нараства над 2 пъти и достига 58% от равнището от преди Пандемията. Напълно се е възстановил вътрешният туризъм, като за периода май-юли 2021г. българските туристи са с 9% повече спрямо периода май-юли 2019г. По-бавно се възстановява входящият туристопоток с нощувка в място за настаняване с 10 и повече легла, който за периода май-юли 2021г. достига равнище 42% от преди Пандемията. Следва да отчита факта, че за периода май-юли 2021г. има ръст на чуждестранните туристи в места за настаняване с 10 и повече легла над 3 пъти спрямо същия период на 2020 г.

По данни на БНБ, приходите от входящ туризъм (чуждестранни туристи) за м. май 2021 г. са 207 млн. лв., което е три пъти повече спрямо м. май 2020 г. За месец юни 2021 г.

приходите от входящ туризъм са над 409 млн. лв., като ръстът им спрямо м. юни 2020 г. е над 2 пъти. От друга страна през юли 2021 г. се наблюдава много висок ръст на приходите от нощувки от чуждестранни туристи - над 2,5 пъти спрямо м. юли 2020 г., което е важен приход за хотелиерството и туристическия сектор като цяло.

1.1. Политики в областта на устойчивото развитие на туризма в условията на здравна криза

Осигуряване на карантинни хотели за сезон Лято 2021

Наред с разработените Указания за функциониране на места за настаняване и заведения за хранене и развлечения в условията на извънредна епидемиологична обстановка, се **определиха първите карантинни хотели по Черноморието** – Вили „Магнолия“, КК „Албена“, община Балчик и хотел „Дел Мар“, гр. Несебър. Започна подготовката на сезон зима 2021/2022, в това число и проучване на възможностите за осигуряване на карантинни хотели в трите основни ски курорта.

Здравен протокол за прилагане на протиепидемични мерки при извършване на туристическа дейност през летен сезон 2021

Разработен съвместно с министерство на здравеопазването, в здравния протокол са разписани действията, които следва да бъдат предприети от местата за настаняване, транспортните средства, при стопанисването на плажовете и туристическите атракции.

Стикер „100% ваксинирани“ за хотелите

С цел представяне на България като сигурна и безопасна дестинация, съвместно с Министерството на здравеопазването се разработи специален стикер за туристическите обекти в България, в които персоналът е ваксиниран - „100% ваксинирани“.

1.2. Икономически и финансови мерки в подкрепа на бизнеса в условията на COVID-19 кризата

Национална програма „ОТНОВО ЗАЕДНО“

Създадена бе нова програма в помощ на туристическия бизнес – Национална програма „ОТНОВО ЗАЕДНО“, в размер на 15 млн. лева, която се финансира със средства от централния бюджет, предвидени за подкрепа на всички части на туристическия сектор. С нея се постигат едновременно две важни цели: подкрепа за туристическия бизнес с всички прилежащи елементи на туристическия продукти; улесняване на социализацията на учениците след продължителната изолация по време на дистанционното обучение. Към настоящия момент над 20 000 ученици и техните учители са регистрирани в Програмата. Подготвя се ПМС за удължаване срока на Програмата.

В съответствие с установената приемственост, Министерството на туризма участва в **администрирането на схеми за предоставяне на държавна помощ под формата на преки безвъзмездни средства в подкрепа на предприятия**, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от COVID-19, както следва:

Държавна субсидия от 35 евро на седалка в самолет

В мандата на служебния кабинет се подготви **нотификацията на Третата фаза на държавната помощ, която вече е факт и е с увеличен таван до 1,8 млн. евро**, съгласно Петото изменение на Временната рамка на Европейската комисия за държавни помощи. В трета фаза са предвидени и облекчени условия за кандидатстването. То се извършва изцяло по електронен път, чрез заявление в системата СУНИ. Схемата е отворена от 23.07.2021 г.

Над 16 млн. държавна помощ

Приключи втората фаза на схемата за държавна помощ за подкрепа на туроператорите по процедура BG-176789478-2021-03, обявена в изпълнение на държавна помощ SA.62887 (2021/N) от 25.05.2021 г., осигуряваща възможност на туроператорите да възстановят дължимите суми към клиентите си по нереализирани туристически пакети в периода от 01.03.2020 до 31.12.2020 г., вследствие на пандемията от COVID-19. Одобрени са 89 заявления за държавна субсидия на обща стойност 11 254 576,97 лева за компании, извършващи туроператорска дейност. Сумите са незабавно разплатени с бенефициентите. Остатъчната сума от малко над 5 млн. лева остава като целева по сметка на Министерство на туризма и ще се използва за нова икономическа мярка.

Осигурена помощ на екскурзоводите, която беше много забавена

С поръчката ще бъдат ангажирани лицензираните екскурзоводи и планински водачи като външни експерти по проект BG16RFOP002-2.010-0002 „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за управление на туристическите райони“. Общата стойност на обществената поръчка е 3 млн. лв. с ДДС. Постигнато беше своевременно разплащане с бенефициентите на 50% авансово от сумите по проектните предложения.

Същевременно се търсят и други механизми за подпомагане на екскурзоводите и планинските водачи и запазване на професията.

1.3. Мерки и дейности, заложи в Плана за възстановяване и устойчивост по отношение на сектор Туризм

Най-важните предизвикателства в сектор туризъм са неизменно свързани с целите за Зелен преход и дигитална трансформация. Тези две теми, чието значение е още по-силно подчертано в контекста на кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, ще играят важна роля във възстановяването и бъдещото развитие на сектор туризъм.

Конкретно, в последната версия на Плана за възстановяване и устойчивост беше постигнато туризмът да бъде включен в следните инвестиции и програми:

- В Компонент „Нисковъглеродна икономика“, Инвестиция 1: Енергийна ефективност в сграден фонд;
- В рамките на Инвестиция 9: Проучвателни дейности за разработване на пилотен проект за комбинирано производство на топлина и електричество от геотермални източници;
- В Компонент „Интелигентна индустрия“, Инвестиция 2: Програма за икономическа трансформация;

Туризмът е конкретно посочен и в Програмата за развитие на регионите.

1.4. Усъвършенстване на административния процес в Министерството на туризма

За усъвършенстване на цялостния административен процес в Министерството на туризма бяха предприети следните положителни инициативи:

☒ **Действия по актуализация на Плана за развитие на здравния туризъм за периода 2020 – 2025**

☒ **Приоритизиране на ресурсното осигуряване на кадри за туристическия сектор**

Извеждане като висш приоритет за бъдещи политики ресурсното осигуряване на кадри за туристическия сектор и издигане на имиджа на професиите в сектора, което е възможно чрез междуинституционални действия. Решението за създаването на Think Tank група, която да положи началото на изграждане на стратегическа визия за преодоляване на сезонността в сектор „Туризм“ и осигуряването му с кадри, ще осигури основа за адекватни действия.

☒ **Развитие на туристическото райониране**

Министерството на туризма в рамките на служебния кабинет, с дейното участие на общините и бизнеса в сектора, активизира реализацията на концепцията за Организациите за управление на туристическите райони (ОУТР), като необходим институционален фактор за регионалното развитие на туризма.

☒ **В областта на регулаторните режими, определени от Закона за туризма и подзаконовите актове по неговото прилагане**

Преодоляно беше установеното забавяне на процедурите по категоризация и регистрация на туристическите обекти. За периода на служебното управление са издадени удостоверения за категория за места за настаняване и заведения за хранене и развлечения и прилежащи към тях заведения за хранене и развлечения – 72 бр. Извършени са проверки на място за категоризиране на туристически обекти – 219 бр.

Издадени са удостоверения за регистрация за извършване на туроператорска и/или туристическа агентска дейност – 7 бр. Издадени са заповеди за прекратяване на регистрацията за туроператорска и туристическа агентска дейност (по искане на регистрираното лице) – 4 бр. Успешно издържали изпити за придобиване на правоспособност за упражняване на професията Екскурзовод са 29 лица, които са вписани в Националния туристически регистър и издадени идентификационни карти. Разгледани са документите за сертифициране на 8 СПА центъра.

2. Приемственост по ключови политики

2.1. Политики за управление на морските плажове

Концесии на морски плажове:

- Действащите към 15.09.21г. договори за концесии на морски плажове са 89 бр.;
- Сключени в периода 12.05.2021г. – 15.09.2021г. са общо 2 договора за концесия за следните морски плажове: „Панорама – север“ и „Къмпинг Веселие“.

Наеми за морски плажове:

- Действащите към 15.09.2021 г. договори за наем са 43.

Сключени са общо 2 договора за отдаване под наем за следните морски плажове:

- „Малък оазис 3“ сключен на 05.07.2021г. ;
- „Равда ХТИ“ сключен на 17.06.2021г.

Обявени са и предстои да бъдат приключени – 13 концесионни процедури.

2.2. Национална политика за маркетинг и реклама в туризма на България

В областта на националния маркетинг и реклама приемствеността бе осъществена чрез изпълнението на основните дейности за съответния период от Програмата за национална туристическа реклама за 2021 г.

Участие и подготовка за участие в туристически изложения и събития в страната и чужбина

Представяне на българския туристически продукт бе осъществено на редица изложения в страната и в чужбина, в това число:

- Туристическа борса „Вашата ваканция 2021“, 14 – 15 май – гр. Бургас;
- Къмпинг и караванинг експо 2021 – 14 – 16 май 2021 г., гр. София;
- 16-то издание на туристическо изложение „Уикенд туризъм“ и 13-ти Фестивал на туристическите забавления и анимации в гр. Русе;
- Международно туристическо изложение UITT 2021 Киев, Украйна в периода 12-14 май 2021 г.;
- Международно туристическо изложение в Дубай, което се проведе присъствено от 16.05 – 19.05.2021 г. и онлайн от 24.05-26.05.2021 г.;
- Международно туристическо изложение FITUR 2021 г., проведено в периода 19-23.05.2021 г. в гр. Мадрид, Испания. В рамките на изложението България бе отличена с първа награда в категорията за най-добър видеоклип, популяризиращ туристическа дестинация, на официална церемония на 21 май 2021 г.;
- Международно туристическо изложение Отдых/Leisure 2021 Москва, Русия в периода 07-09.09.2021 г., заедно с Вечер на България;
- Виртуален формат на международното туристическо изложение IMTM 2021, Съдействие на фирмите заявили участие на българския виртуален щанд.

Извършена е подготовката на България за участие в следните международни туристически изложения:

- UITM 2021 Киев, Украйна в периода 05-06.10.2021 г.;
- Международно туристическо изложение FITUR 2022 Мадрид, Испания в периода 19-23.01.2022 г.;
- Международно туристическо изложение International French Travel Market (IFTM) Top Resa 2021, което ще се проведе присъствено и онлайн в периода 05-08.10.2021 г. в гр. в Париж, Франция;
- Международно туристическо изложение World Travel Market в гр. Лондон, Великобритания, което ще се проведе присъствено от 01 до 03 ноември 2021 г. и онлайн от 08 до 09 ноември 2021 г. World Travel Market /WTM/ е най-голямата борса за професионалисти в туристическата индустрия и второто по големина в света туристическо изложение след ITB – Берлин;
- Международно туристическо изложение International Golf Travel Market / IGTM/, което ще се проведе в периода 18-21.10.2021 г. присъствено в Celtic Manor Resort, Уелс, Великобритания.

Инициране и участие в дигитални и присъствени форуми за представяне на българския туристически продукт и България като сигурна дестинация:

- Кръгла маса на 12.05.2021 г. в рамките на UITT Киев, Украйна, на която бяха представени актуалната обстановка и всички предприети противоепидемични мерки и възможността украинските туристи да изберат за своя летен отдых нашата страна като сигурна, безопасна и гостоприемна дестинация;
- Дигитален форум на 19.05.2021 г. „България – Русия: многопланово регионално партньорство“, като темата на събитието беше „Туризм и култура“;
- Уебинар на 26.06.2021 г. на тема „Научи повече за България – страната на здравето и позитивизма“, съвместно с Асоциацията на туроператорите в Русия /АТОР/ и представители на професионалните обединения на екскурзоводите в България;
- Организиране и участие в Дигитална кръгла маса на 28.05.2021г. с водещи германски туроператори, работещи на пазар България;
- Онлайн среща на министъра на туризма с представителите на службите по търговско-икономически въпроси (СТИВ) на 01.06.2021 г.;
- Онлайн представяне на дестинация България във Федералното министерство на икономиката и енергетиката на Германия;
- Медийно отразяване във водещ немския медиен канал FVW TravelTalk във връзка с експедиентски тур за пазар Германия със 120 участници – основни немски туроператори, журналисти и продавачи на ваканционни пакети - в периода 20.06 – 22.06.2021г.;

Съвместно с българските общини, Министерството на туризма стартира билборд кампания за насърчаване на вътрешния туризъм от началото на месец юни за период от 6 месеца. Кампанията обхваща както по-големите, така и по-малко познати общини и рекламира възможностите за туризъм по региони;

Министерство на туризма стартира и мащабна рекламна кампания в телевизионни, радио и печатни медии за насърчаване на вътрешния туризъм, като кампанията продължава до края м. декември 2021г. и ще обхване за есенните месеци културен и СПА и балнео туризъм, а от края на м. ноември зимния ски туризъм.

2.3. Международно сътрудничество:

В периода на служебния кабинет Министерството на туризма постигна **редица важни признания в областта на международната политика и сътрудничество:**

- По време на 66-та сесия на Регионална комисия „Европа“, проведена се в периода 2-4 юни 2021 г. в Атина, Гърция, България издигна своята кандидатура и **единодушно беше избрана за заместник-председател на Регионална комисия „Европа“ на Световната организация по туризъм към ООН (COT) за периода 2021-2023 година**. Това ще позволи на страната ни да бъде силен фактор при разработване и провеждане на политиката на COT към ООН и да издигне престижа на българския туризъм.
- Работно посещение в България на ръководителя на Държавната агенция за развитие на туризма на Украйна в периода 28-30.07.21 с цел задълбочаване на инициативи за насърчаване на двустранното сътрудничество – пазар Украйна един от най-важните за България.
- Подписана е Изпълнителна програма за сътрудничество в областта на туризма между Министерството на туризма на Република България и Министерството на културното наследство, туризма и занаятите на Ислямска република Иран.
- Подготвена и предстои да бъде подписана в Познан през м. септември 2021г. Меморандум за сътрудничество в областта на туризма между България и Полша.
- Министерството на туризма инициира участие на България в пилотната инициатива на COT към ООН **Best Tourism Villages Initiative**.

3. Административен капацитет

По време на мандата не бяха открити нередности и корупционни практики, в това число злоупотреби с обществени и средства на Европейските и Структурните фондове.

Анализът на установените пропуски към 12.05.2021 г. **при възлагане на обществени поръчки даде основание да се идентифицира риск, свързан с това**. Допуснат е и значим брой възлагане на договори по чл. 191 от ЗОП, поради наличие на авторски или други права на интелектуална собственост или на изключителни права, придобити по силата на закон или административен акт, както и естеството на доставката или услугата е ограничено до точно определен изпълнител, по причини, които не се дължат на възложителя. Това е **недобра практика, която води до липса на конкурентно начало**. Работи се за избягване на такива практики.

Препоръчани са мерки за преодоляване на констатираните нарушения за изпълнение от директорите на административни структури в МТ и отговорните длъжностни лица, както и към Главния секретар да упражнява своевременно контрол по изпълнението на вътрешните правила за управление на цикъла на ОП в МТ и въведените контролни механизми за осигуряване на съответствие на дейностите с нормативната уредба и действащите вътрешни актове по ЗОП.

В периода 12.05.2021-15.09.2021 г. **няма установени и подадени нарушения към Прокуратурата на Република България, Агенция за държавна финансова инспекция или Сметна палата**.

4. Проблеми в секторни политики и подготвени законодателни решения

4.1. Информационно осигуряване

Установеният силен дефицит на своевременно осигуряване на институционална, правна, статистическа, аналитична, маркетингова информация в релевантна структура и съдържание, която да служи за вземане на адекватни решения в условията на пандемия беше решено чрез:

- Преструктуриране на информацията;
- Изготвяне на ежеседмични бюлетини, адаптирани съобразно заповедите на Министерство на здравеопазването по отношение на епидемиологичната обстановка;
- Редизайн на институционалната страница на Министерство на туризма, както и на туристическия портал bulgariatravel.org с включени повече аналитични материали и информационни рубрики, в това число за COVID-19 обстановката, представени с подобрена визия.

4.2. Подготвени законодателни решения

Въз основа на констатирани дефицити и проблеми в законовата и подзаконовата нормативна уредба в сектора на туризма бяха предприети действия по разработването на пакет от важни и ключови законодателни и нормативни промени, които са законодателно послание към 46-тото Народно събрание.

Организации за управление на туристическите райони (ОУТР)

Установявайки сериозен застой в провеждането на една от основните политики на МТ, а именно управлението на туристическите райони, идентифицирахме правни дефицити, регламентиращи тези дейности.

Публикуван е за обществено обсъждане ЗИД на Закона за туризъм, касаещ създаването и функционирането на ОУТР. Законодателната мярка е продиктувана от идентифицирана необходимост от подобряване на нормативната уредба в резултат на направени анализи на работата на учредените организации към момента.

Регламентиране на превоза на малки туристически групи в превозни средства тип М1 до 8+1 места и изсветляване на този сектор

Установи се сериозен правен дефицит по отношение на регламентирането на превоза на малки туристически групи с МПС-та 8+1. Тази тема е игнорирана години наред, въпреки че е все по-масова практика, която се нуждае правилна регулация.

Инициативата за законопроект е съвместна разработка с Министерството на транспорта и информационните технологии и ИА „Автомобилна администрация“. Към момента е на етап на разработване на нормативни промени от страна на МТИТ.

Национален велосипеден план и Правилник за създаване, маркиране и поддръжка на пешеходни маршрути

Създаде се Междуетаботствена работна група във връзка с развитието на дейността по маркиране на маршрути в България, като стъпка в подкрепа на туризма в планините на България, неговата диверсификация и съвременно позициониране, както за организираните групи, така и за туризма на пътуващите индивидуално.

Предприети са действия по създаването на законодателна рамка за развитие на велосипедния туризъм, както и разработването на Национален велосипеден план и Национална мрежа от велосипедни маршрути.

Инициране създаването на Гаранционен фонд за обезпечаване на отговорността на туроператорите

Пандемията от COVID-19 през 2020 г. отново изведе на преден план дебата за ефективността на модела Гаранционен фонд за обезпечаване на отговорността на туроператорите, съгласно императивното изискване на Директивата за пакетните туристически пътувания. За тази цел Министерство на туризма създаде междуинституционална работна група с хоризонт един месец за излизане с конкретно предложение.

5. Препоръки на служебния кабинет към следващия кабинет на МТ

Препоръките, които служебният кабинет на Министерството на туризма счита за логично продължение на осъществяваната приемственост и приоритетите са, както следва:

- Развитие на националната туристическа политика в светлината на „зеления преход“, дигиталната трансформация и синята икономика;
- Продължаване работата по предприетите промени в нормативната законова и подзаконова нормативна уредба в туризма с цел успешното им завършване;
- Подкрепа на регионалния туристически продукт чрез инструментариума на туристическото райониране. От особено значение тук е успешното договаряне на необходимия допълнителен целеви финансов ресурс в предстоящия бюджет за 2022 г., чрез който да се активизира дейността на създадените по ЗТ ОУТР;
- Възлагане на оценка на ефективността на националния маркетинг, тъй като това не е правено от много години. Това ще позволи да се вземат по-информирани решения в изготвянето на новите програми за национален маркетинг;
- Таргетирано маркетинг и промотиране на българския национален туристически продукт основно чрез дигитални средства за комуникация. Много важно е да се смени подхода в осъществяването на маркетинговите дейности, така че те да бъдат предварително комуникирани с бизнеса, което да позволява синхрон на активностите на национално и фирмено ниво по пазари. Това ще мултиплицира ефекта от кампаниите;
- Подкрепа и промотиране на специализирани туристически продукти, разкриващи перспективни пазарни ниши;
- Запазване и надграждане на информационното обезпечаване, като основен необходим ресурс в осъществяване дейността на заинтересованите страни в туризма;

- Промени в Устройствения правилник, свързани с възможно реструктуриране на дирекциите в министерството, с цел логично обвързване на търсените резултати с предмета им на дейност и постигане на по-добро взаимодействие между тях;
- Повишаване на експертния капацитет на служителите чрез обучения, както по общо административни въпроси, така и по теми, свързани с предмета на конкретната им дейност;
- Преразглеждане на политиката на управление на морските плажове с оглед подобряване на качеството на туристическия продукт. Препоръчваме да се въведат срокове за ранно договаряне на цените на плажни принадлежности между концесионери и хотели, предвид ранното договаряне на цените с чуждестранните туроператори.

Периодът на служебния кабинет работи изцяло в подкрепа на бизнеса и развитието на туризма като цяло. С това може да се счита не само за успешен, а и като добра гаранция за успеха през следващите години.